

**Briuselis, 2026 m. spalio 12 d.
(OR. en)**

14250/26

**CLIMA 524
ENV 1204
ONU 65
DEVGEN 165
ECOFIN 1287
ENER 641
MAR 162**

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Pasirengimas 31-ajai Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) Šalių konferencijai (COP31) (2026 m. lapkričio 9–20 d., Antalija, Turkija) – Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos 2026 m. spalio 12 d. įvykusiame 4200-ajame Tarybos posėdyje patvirtintos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema.

Pasirengimas 31-ajai Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC)

Šalių konferencijai (COP31)

(2026 m. lapkričio 9–20 d., Antalija, Turkija)

– Tarybos išvados –

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. **PABRĖŽIA**, kad reikia skubiai pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus, visų pirma jo 1,5 °C temperatūros tikslą.
2. **PALANKIAI VERTINA** tai, kad nuo tada, kai buvo priimtas Paryžiaus susitarimas, dėl kolektyvinio klimato kaitos poveikio švelninimo užmojo, išreikšto nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose ir ilgalaikėse išmetamo dujų kiekio mažinimu grindžiamose vystymosi strategijose, sumažėjo prognozuojamas pasaulio temperatūros kilimas, tačiau **SU SUSIRŪPINIMU AKCENTUOJA**, kad dabartinio užmojo ir įgyvendinimo vis dar nepakanka, kad atšilimas neviršytų 1,5 °C.
3. **SU SUSIRŪPINIMU ATKREIPIA DĖMESĮ** į tai, kad pasaulyje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis toliau didėjo ir kad tikėtina, jog ateinančiais dešimtmečiais atšilimas bus didesnis nei 1,5 °C. **PRIMYGHTINAI RAGINA** visas Šalis, visų pirma didžiausias teršėjas, veikti kuo didesniu užmoju ir dėti visas pastangas, kad būtų atkurta su 1,5 °C tikslu suderinama trajektorija ir kuo labiau sumažintas viršijimo mastas ir trukmė. **PABRĖŽIA**, kad siekiant kuo labiau sumažinti negrįžtamą klimato kaitos poveikį, būtina dabar sumažinti pasaulyje išmetamą teršalų kiekį ir vengti bet kokios papildomos atšilimo laipsnio dalies. **PABRĖŽIA**, kad viršijimo, piko ir mažėjimo trajektorija yra geriausias likęs pasirinkimas siekiant, kad iki amžiaus pabaigos temperatūra nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C.
4. **PRIMENA** savo atitinkamas ankstesnes Tarybos išvadas dėl UNFCCC COP, taip pat 2026 m. balandžio mėn. išvadas dėl ES diplomatijos energetikos ir klimato srityse¹, ir **DAR KARTĄ PATVIRTINA**, kad jos tebėra visapusiškai galiojančios

¹ Dok. 14285/23, 14459/24, 14310/25, 8417/26.

BENDRAS TIKSLAS

5. PABRĖŽIA, kad COP31 turi būti padaryta apčiuopiama pažanga Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo srityje ir prasmingai prisidėta prie pasaulinio užmojo ir įgyvendinimo spragu panaikinimo, be kita ko, pasitelkiant Pasaulinę veiksmų klimato kaitos srityje darbotvarkę.
6. PABRĖŽIA, kad COP31 turi būti nustatyta antrojo bendros pažangos įvertinimo (GST-2) ir Paryžiaus susitarimo užmojo ciklo kryptis, remiantis pirmojo bendros pažangos įvertinimo (GST-1) rezultatais, spartinant Paryžiaus susitarimo įgyvendinimą ir prisidedant prie jo tikslų pasiekimo.

STRATEGINIO KONTEKSTO NUSTATYMAS

7. SU SUSIRŪPINIMU ATKREIPIA DĖMESĮ į spartėjantį klimato kaitos ir tebesitęsiančios pasaulinės energetikos krizės poveikį piliečiams ir įmonėms visame pasaulyje. PABRĖŽIA, kad klimato kaita kelia egzistencinę grėsmę žmonijai, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, taip pat taikai ir saugumui, ir nuo šios grėsmės nėra apsaugota nė viena šalis, teritorija ar regionas.
8. PRIPAŽĮSTA teisingo, tvarkingo ir sąžiningo iškastinio kuro atsisakymo svarbą ir taip pat PRIPAŽĮSTA, kad perėjimas prie atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako energijos šaltinių ir energijos vartojimo efektyvumo yra labai svarbus siekiant užtikrinti energetinį saugumą, energijos įperkamumą ir prieinamumą visiems, kartu didinant energetikos sistemos atsparumą ir mažinant strateginę priklausomybę.
9. TAIP PAT PAKARTOJA, kad perėjimas prie švarios energijos ir žiedinė ekonomika, įskaitant bioekonomiką, yra itin svarbūs kaip inovacijų, darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo, darnaus vystymosi, visuomenės sveikatos, tvarių maisto sistemų, apsirūpinimo maistu saugumo ir konkurencingumo varomoji jėga ir pagrindinis atsakas į klimato ir aplinkos krizes.
10. AKCENTUOJA atsparumo klimato kaitai, kaip saugios, tvarios ir klestinčios visuomenės ir ekonomikos būtinos sąlygos, svarbą. PABRĖŽIA, kad klimato kaitos poveikio švelninimas ir prisitaikymas prie jos papildo vienas kitą ir yra labai svarbūs kovojant su klimato kaita. PRIMENA, kad ankstyvojo perspėjimo sistemų prieinamumas yra vienas iš pagrindinių atsparumo klimato kaitai komponentų, ypač mažose besivystančiose salų valstybėse (MBSV) ir mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.

11. PAKARTOJA ryžtingai smerkianti Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuriuo akivaizdžiai pažeidžiama JT Chartija ir tarptautinė teisė. PAKARTOJA didelį susirūpinimą dėl padėties Artimuosiuose Rytuose, kaip nurodyta Europos Vadovų Tarybos 2026 m. birželio mėn. išvadose.

DAUGIAŠALIŠKUMO STIPRINIMAS

12. PABRĖŽIA ES įsipareigojimą laikytis daugiašališkumo ir DAR KARTĄ PATVIRTINA pagrindinį UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo vaidmenį vykdant tarptautinius klimato srities veiksmus. TIKISI, kad bus daroma pažanga diskusijose dėl daugiašalės klimato sistemos reformos, be kita ko, stiprinant jos veiksmingumą, efektyvumą, vientisumą ir įtraukumą, siekiant užtikrinti, kad ji atitiktų paskirtį.
13. AKCENTUOJA, kad svarbu, jog visos ES valstybės narės dalyvautų 2026 m. lapkričio 9–20 d. Antalijoje (Turkija) vyksiančioje COP31, taip pat atitinkamuose aukšto lygio renginiuose, susijusiuose su Konferencija, ir DAR KARTĄ PATVIRTINA ES valstybių narių tarpusavio solidarumo principą šiuo atžvilgiu.
14. PRIPAŽIŠTA klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo, taršos, dykumėjimo, žemės naudojimo, miškų naikinimo ir vandens ciklo pokyčių sąsajas. Taip pat PRIPAŽIŠTA itin svarbų vandenyno vaidmenį ir didėjančią bei tarpusavyje susijusį poveikį jūrų ir pakrančių ekosistemoms ir bendruomenėms, visų pirma mažose besivystančiose salų valstybėse ir Arktyje. RAGINA glaudžiau bendradarbiauti ir stiprinti sinergiją su kitomis tarptautinėmis organizacijomis ir procesais, visų pirma Rio de Žaneiro konvencijomis ir Paryžiaus susitarimu.
15. PRIPAŽIŠTA, kad daugiašalė sistema grindžiama dalijimusi informacija ir analize. AKCENTUOJA, kad mokslas turi išlikti pasaulinių klimato srities veiksmų kelrodžiu, ir PABRĖŽIA, kad reikia apsaugoti jo nepriklausomumą, sąžiningumą ir politinį aktualumą. DAR KARTĄ PATVIRTINA geriausių turimų mokslo duomenų, kuriuos teikia Tarpvyriausybinė klimato kaitos komisija (IPCC) ir pasaulinė klimato stebėjimo sistema (GCOS), svarbą ir PRIMYGTINAI RAGINA toliau dalytis žiniomis laikantis nuoširdaus tarptautinio bendradarbiavimo principo ir dedant pastangas užtikrinti informacijos integralumą. PRIPAŽIŠTA, kad reikia papildomų veiksmų nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis siekiant kovoti su didėjančiu klaidingos informacijos bei dezinformacijos apie klimatą plitimu ir stiprinti informacijos integralumą.

16. AKCENTUOJA, kad imdamosi kovos su klimato kaita veiksmų visos Šalys turi laikytis savo pareigų pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę, jas saugoti, gerbti ir propaguoti. PABRĖŽIA, kad reikia apsaugoti ir įgalinti pilietinę visuomenę, aplinkos srities žmogaus teisių gynėjus, vaikus ir jaunimą, vietos bendruomenes, čiabuvių tautas, asmenis su negalia ir pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis, užtikrinti lyčių, įskaitant moteris ir mergaites, lygybę atsižvelgiant į jų visų įvairovę visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje².
17. PRIPAŽĮSTA klimato politikos veiksmų bei prekybos sinergiją ir TIKISI, kad ir toliau bus dalijamasi geriausios praktikos pavyzdžiais bei patirtimi su partneriais dialogo prekybos ir klimato kaitos klausimais kontekste, kaip tai pavesta Šalių septintojoje konferencijoje, kuri yra Paryžiaus susitarimo Šalių susitikimas (CMA.7).

PARYŽIAUS SUSITARIMO UŽMOJŲ CIKLO ĮGYVENDINIMAS

18. RAGINA veiksmingai įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir PRIMYGTINAI RAGINA Šalis, kurios to dar nepadarė, šiuos veiksmus pateikti prieš COP31, parodant pažangą, didžiausius įmanomus užmojus ir suderinimą su 1,5 °C scenarijumi bei geriausiais turimais moksliniais duomenimis. PAKARTOJA nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos planų (NPP) svarbą ir PRIMENA pirmajame bendros pažangos įvertinime (GST--1) nurodytą raginimą visoms Šalims pateikti NPP.
19. PRIPAŽĮSTA nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ir NPP, kaip pagrindinių nacionalinio vystymosi, klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie jos planavimo priemonių, vaidmenį ir RAGINA Šalis įtraukti juos į nacionalinius investicijų planus ir šalių platformas. PABRĖŽIA ES įsipareigojimą bendradarbiauti su Šalimis siekiant padėti įgyvendinti jų nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir NPP. PRIMENA, kad įvairiuose sektoriuose yra sprendimų, kurie padėtų paspartinti įgyvendinimą. PABRĖŽIA svarbų vietos ir regionų valdžios institucijų indėlį siekiant klimato srities tikslų.
20. PRIPAŽĮSTA, kad patobulinta skaidrumo užtikrinimo sistema, įskaitant jos skatinamąjį daugiašalį pažangos svarstymą, yra itin svarbus indėlis į Paryžiaus susitarimo užmojų ciklą, ir TIKISI, kad ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. bus pateiktos antrosios dvimetės skaidrumo ataskaitos, ir RAGINA Šalis, kurios dar nėra pateikusių pirmųjų dvimečių skaidrumo ataskaitų, kuo greičiau tai padaryti.

² Kaip numatyta 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje. Veiksmų plano galiojimas pratęstas iki 2027 m.

21. PABRĖŽIA, kad reikia kolektyviai įgyvendinti visus GST-1 rezultatus ir remtis to proceso metu įgyta patirtimi, nes pradėdame pasirengimą GST-2. PRIPAŽĮSTA, kad svarbu laiku pateikti IPCC septintąją vertinimo ataskaitą, tokių ekspertų organizacijų kaip Jungtinių Tautų aplinkos programa (UNEP), Tarptautinė energetikos agentūra (TEA) ir Tarptautinė atsinaujinančiosios energijos agentūra (IRENA) ataskaitas, apibendrinamąsias ataskaitas dėl UNFCCC nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ir dvimečių skaidrumo ataskaitų, taip pat Pasaulinės veiksmų klimato kaitos srityje darbotvarkės, pirmininkaujančios valstybės narės vadovaujamų ir daugiašalių suinteresuotųjų subjektų vykdomų iniciatyvų rezultatus, kurie yra itin svarbūs GST-2 rengimui.

PRAKTINIAI REZULTATAI IR ĮGYVENDINIMAS

22. PABRĖŽIA, jog svarbu, kad COP31 būtų pasiektas rezultatas, kuriuo būtų prisidedama prie spartesnio klimato kaitos poveikio švelninimo užmojų ir įgyvendinimo, suderintų su 1,5 °C trajektorijomis. Tuo tikslu RAGINA paspartinti perėjimą prie švarios energijos didinant švarią elektrifikaciją ir pasiekti GST-1 rezultatus, įskaitant teisingą, tvarkingą ir sąžiningą iškastinio kuro atsisakymą; ne vėliau kaip 2030 m. patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, padvigubinti energijos vartojimo efektyvumo pastangas, visame pasaulyje sumažinti išmetamą kitų nei anglies dioksidas teršalų kiekį, visų pirma išmetamą metano kiekį, taip pat sustabdyti miškų naikinimą ir pradėti juos atkurti, be kita ko, remiantis Pasauline veiksmų klimato kaitos srityje darbotvarke.
23. RAGINA COP31 suteikti pakankamai erdvės derybose siekiant aptarti klimato kaitos poveikio švelninimo pastangas ir YRA ĮSIPAREIGOJUSI aktyviai ieškoti būdų, kaip sustiprinti klimato kaitos poveikio švelninimo užmojus ir įgyvendinimą stiprinant ir geriau susiejant esamas bei naujas priemones ir darbotvarkės punktus. PRIPAŽĮSTA, kad siekiant šio tikslo būtų galima remtis klimato kaitos poveikio švelninimo darbo programa, „Beleno uždaviniu dėl 1,5 °C“ („Belém Mission to 1.5 °C“), pasauline įgyvendinimo spartinimo priemone („Global Implementation Accelerator“), Pasauline veiksmų klimato kaitos srityje darbotvarke ir pirmininkaujančios valstybės narės iniciatyvomis, įskaitant COP30 pirmininkaujančios valstybės narės veiksmų gaires. Šiame kontekste AKCENTUOJA, kad COP31 metu svarbu toliau įgyvendinti ir stiprinti klimato kaitos poveikio švelninimo darbo programą.
24. DAR KARTĄ PATVIRTINA ES įsipareigojimą siekti teisingos pertvarkos visame pasaulyje, remiant visuomenės pritarimą klimato politikai ir sudarant sąlygas įgyvendinti klimato srities užmojus. RAGINA ŠALIS įgyvendinti Teisingos pertvarkos mechanizmą, kad būtų prisidedama prie su 1,5 °C tikslu suderintos vidaus klimato politikos, kuri būtų socialiai teisinga ir įtrauki, daugiausia dėmesio skiriant gairėms, veiksmų koordinavimui, įtraukiam suinteresuotųjų subjektų dalyvavimui ir gebėjimų stiprinimui.

25. Atsižvelgdama į didėjančią klimato kaitos poveikį visame pasaulyje, DAR KARTĄ PATVIRTINA ES įsipareigojimą siekti pasaulinio prisitaikymo prie klimato kaitos tikslo ir įgyvendinti JAE pasaulinio atsparumo klimato kaitai programą kaip pagrindines klimato kaitai atsparaus vystymosi priemones.
26. DAR KARTĄ PATVIRTINA ES įsipareigojimą įgyvendinti Vietos bendruomenių ir čiabuvių tautų platformos Baku darbo planą, Beleno lyčių lygybės veiksmų planą ir įgyvendinti plataus užmojo, kartų ir tarpsektorinį įgalinimo klimato srityje veiklos veiksmų planą, siekiant toliau stiprinti pilietinės visuomenės vaidmenį planuojant ir įgyvendinant klimato politikos veiksmus ir sustiprinti informacijos integralumą bei prieigą prie patikimų ir geriausių turimų mokslo duomenų.

KOVOS SU KLIMATO KAITA FINANSAVIMAS IR PARAMA

27. PRIMENA 2026 m. spalio 9 d. patvirtintas Tarybos išvadas dėl tarptautinio kovos su klimato kaita finansavimo.³
28. PABRĖŽIA, kad svarbu didinti kovos su klimato kaita besivystančioms šalims skiriamo finansavimo telkimo mastą, skaidriai įgyvendinant naująjį kolektyvinį kiekybiškai įvertintą tikslą, įskaitant paramą klimato kaitos poveikio švelninimui ir prisitaikymui prie jos, įskaitant nuostolius ir žalą, visų pirma skirtą pažeidžiamiausioms šalims, pavyzdžiui, mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir MBSV, ir tame kontekste DAR KARTĄ PATVIRTINA raginimą dėti pastangas patrigubinti prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimą ne vėliau kaip 2035 m. PRIPAŽŪSTA, kad siekiant spręsti finansavimo, kurio reikia Paryžiaus susitarimo tikslams pasiekti, didinimo problemą vien viešųjų finansų nepakanka ir kad turi būti didinamas finansavimas iš visų šaltinių ir plečiamas įnašų mokėtojų ratas.
29. PABRĖŽIA, kad svarbu mažinti esamus suvaržymus, iššūkius, sistemų skirtumus ir kliūtis gauti kovos su klimato kaita finansavimą. PALANKIAI VERTINA dedamas pastangas gerinti galimybes gauti kovos su klimato kaita finansavimą ir AKCENTUOJA esanti pasirengusi toliau dėti tokias pastangas, kartu RAGINA visus subjektus bendradarbiauti siekiant pagerinti besivystančių šalių, visų pirma mažiausiai išsivysčiusių šalių ir MBSV, galimybes gauti finansavimą, be kita ko, vadovaujant COP31 pirmininkaujančioms valstybėms, kad šiais metais būtų imtasi konkrečių veiksmų siekiant tolesnės pažangos.

³ Dok. 14090/26.

30. PRIMENA, kad ES ir jos valstybės narės kartu su Europos investicijų banku yra didžiausi tarptautinio viešojo kovos su klimato kaita finansavimo teikėjai.
31. PABRĖŽIA, kad finansavimo srautų suderinimas su išmetamo ŠESD kiekio mažinimo scenarijumi ir klimato kaitos poveikiui atspariu vystymusi yra tiek vidaus, tiek tarptautinės pastangos, kurios yra labai svarbios siekiant padidinti kovos su klimato kaita finansavimą iš visų šaltinių ir nukreipti kapitalą nuo investicijų į daug teršalų išmetančias sritis. PRIPAŽIŠTA atsirandanti novatoriškų potencialių finansavimo šaltinių, įskaitant anglies dioksido apmokestinimą, apyvartinių taršos leidimų prekybą ir anglies dioksido rinkas, vaidmenį.
32. AKCENTUOJA veiksmingų anglies dioksido apmokestinimo vidaus priemonių, kaip vienų iš veiksmingiausių ir ekonomiškai efektyviausių būdų mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, svarbą ir jų potencialą nukreipti finansų srautus į klimato politikos veiksmus.

KOALICIJŲ IR PARTNERYSČIŲ VAIDMUO

33. PRIPAŽIŠTA didėjančią Pasaulinės veiksmų klimato kaitos srityje darbotvarkės svarbą spartinant įgyvendinimą ir darant pažangą ir PALANKIAI VERTINA COP30 pirmininkaujančios valstybės pastangas užtikrinti geresnę šios darbotvarkės struktūrą ir atskaitomybę. RAGINA COP pirmininkaujančias ir pirmininkausiančias valstybes tuo remtis. Taip pat PRIPAŽIŠTA svarbų keliašalių iniciatyvų, pavyzdžiui, Pirmosios konferencijos dėl iškastinio kuro atsisakymo, įvykusios Santa Martoje (Kolumbija), vaidmenį skatinant visuotinį klimato politikos veiksmų įgyvendinimą.
34. PABRĖŽIA visų pirma, kad švarios elektrifikacijos spartinimas visame pasaulyje bus labai svarbus siekiant padidinti užmojų, išplėsti įgyvendinimą ir sustiprinti tarptautines partnerystes bei koalicijas klimato politikos veiksmų srityje, todėl ATKREIPIA DĖMESĮ į bendrą pareiškimą dėl iniciatyvos „Electrify Now“, kaip aukšto lygio platformos skirtos pasaulio ekonomikos elektrifikavimui spartinti, pradžios.
35. TIKISI, kada bus aptartas COP31 pirmininkausiančios valstybės pasiūlytų iniciatyvų įgyvendinimas šiose srityse: elektrifikacijos, nulinio atliekų kiekio ir metano kiekio mažinimo, atsparių miestų ir pastatų, žaliosios industrializacijos, informuotumo visose srityse ir iniciatyvos „Klimato įgyvendinimo atotrūkio šalinimas“.

IŠVADA

36. PABRĖŽIA, kad COP31/CMA8 turi tapti esminiu pokyčiu įgyvendinant Paryžiaus susitarimą. DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad vykdydama plataus užmojo ir suderintus tarptautinius veiksmus pasaulio bendruomenė vis dar gali pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus ir užtikrinti, kad 1,5 °C temperatūros tikslas būtų pasiekiamas.
-